

## Ο ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

**Πότε:** Στο τέλος της εποχής του Χαλκού και συγκεκριμένα από το **1600 π. Χ** έως το **1100 π. Χ**

**Γιατί Μυκηναϊκός:** Ονομάστηκε έτσι από το σημαντικότερο κέντρο της εποχής, τις **Μυκήνες**.

**Ποιος ανέσκαψε τις Μυκήνες:** Ο αρχαιολόγος **Ερρίκος Σλήμαν**.

**Περίοδοι Μυκηναϊκού πολιτισμού:**

α) Περίοδος των βασιλικών τάφων : 1.600 -1.450 π.Χ.

β) Ανακτορική Περίοδος : 1.400 - 1.200 π.Χ.  $\Rightarrow$  διαρκεί δύο αιώνες . Σχεδόν ταυτόχρονα χτίζονται ανακτορικά συγκροτήματα στις Μυκήνες, την Τίρυνθα, την Πύλο και τη Θήβα.

Τα ανάκτορα χτίζονταν στην κορυφή οχυρωμένων ακροπόλεων και ήταν **πολυδύναμα διοικητικά κέντρα** των επικρατειών στις οποίες είχε χωριστεί η μυκηναϊκή Ελλάδα.

**Χαρακτηριστικά του Μυκηναϊκού πολιτισμού**

- Επηρέαστηκε σε πολλά σημεία (τέχνη, γραφή κ.τ.λ.) από το Μινωικό πολιτισμό, αφού οι Μυκηναίοι είχαν εμπορικές σχέσεις με την Κρήτη από τον 17<sup>ο</sup> αιώνα.
- Οι Μυκηναίοι πρωτοτύπησαν στη **μνημειακή αρχιτεκτονική** (σελ. 151 του βιβλίου σας )
  - α) με τις **κυκλώπειες οχυρώσεις** και
  - β) με τους **θολωτούς τάφους**

**Ασχολίες Μυκηναίων:** Ασχολήθηκαν με τη γεωργία, την κτηνοτροφία, τη βιοτεχνία, τη μεταλλουργία και κυρίως με τη ναυτιλία και το εμπόριο (ιδιαίτερα από τα μισά του 15ου αιώνα π.Χ., οπότε και κυριαρχούν στη Μεσόγειο καταλαμβάνοντας την Κρήτη).

**Τα στοιχεία που ένωναν τα διάφορα ελληνικά φύλα κατά τη μυκηναϊκή εποχή ήταν:**

- α. κοινή γλώσσα ( Γραμμική Β)
- β. κοινή θρησκεία
- γ. Η ίδια διοικητική οργάνωση

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω κοινών στοιχείων και μέσα από τις συνεχείς συναλλαγές ανάμεσα στα διάφορα μυκηναϊκά κέντρα, δημιουργήθηκε ένας ενιαίος πολιτισμός, ο πολιτισμός της **μυκηναϊκής κοινής**

### Η ιεράρχηση της μυκηναϊκής κοινωνίας

Αυστηρά ιεραρχημένη, η μυκηναϊκή κοινωνία θυμίζει έντονα πυραμίδα:

- Ανώτατος άρχοντας ήταν ο **άναξ** που μαζί με την οικογένειά του κατοικούσαν στο ανάκτορο
- Πιο κάτω ήταν **οι αυλικοί και το ιερατείο**
- Ακολουθούσαν οι κάτοικοι της κάθε περιοχής που αποτελούσαν **τους δήμους** (γεωργοί, κτηνοτρόφοι, τεχνίτες κ.τ.λ.) και κατοικούσαν στα χωριά, γύρω από το ανάκτορο
- Στη βάση της πυραμίδας βρίσκονταν **οι δούλοι**

### Η Γραμμική γραφή Β

Πλήθος επιγραφών γραμμένες σε Γραμμική Β βρέθηκαν:

- α) στην Κνωσό, οι οποίες χρονολογούνται μετά το **1400 π. Χ** οπότε η Κρήτη βρίσκεται ήδη υπό τον έλεγχο των Μυκηναίων
- β) στη Θήβα, στις Μυκήνες, την Τίρυνθα και τα Χανιά

Η Γραμμική Β αποκρυπτογραφήθηκε το **1952** από τους Βρετανούς **Μάικλ Βέντρις** και **Τζον Τσάντγουικ** Είναι συλλαβική γραφή και είναι ελληνική.

Τι καταγράφουν τα κείμενα των πινακίδων με Γραμμική Β΄ :

- Οικονομικές δραστηριότητες των ανακτόρων
- πληροφορίες για επαγγέλματα, διοικητική οργάνωση, θρησκεία

Απόψεις για την προέλευση της ΓΡΑΜΜΙΚΗΣ Β΄

1. Είναι εξελιγμένη μορφή της Α΄
2. Γεννήθηκε στον ηπειρωτικό ελλαδικό χώρο και μεταφέρθηκε στην Κρήτη
3. Προήλθε από τη Γραμμική Α΄ της Κρήτης και υιοθετήθηκε από τους Μυκηναίους.

Η Γραμμική Β ήταν προνόμιο ολιγάριθμων εξειδικευμένων γραφέων που εργάζονταν στα ανάκτορα και ίσως αυτός να ήταν ο λόγος για την εξαφάνιση της γραφής μετά την πτώση των ανακτόρων, γύρω στα 1200 π.Χ

### Η εξάπλωση και η κατάρρευση του μυκηναϊκού κόσμου

#### ΕΞΑΠΛΩΣΗ

- Μετά την κυριαρχία τους στην Κρήτη γίνονται θαλασσοκράτορες
- Ιδρύουν αποικίες και εμπορικούς σταθμούς σε όλο το Αιγαίο και τα μικρασιατικά παράλια
- Ταξιδεύουν μέχρι την Εγγύς Ανατολή, τη νότια Ιταλία, τη Σικελία και την Ισπανία για να πουλήσουν τα προϊόντα τους
- Αποικίζουν την Κύπρο
- Έρχονται σε επαφή με το κράτος των Χετταίων, οι οποίοι τους ονομάζουν **Αχιγιάβα (Αχαιοί)** και τονίζουν ότι το βασίλειό τους είναι σπουδαία ναυτική δύναμη

#### ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ

1200 π. Χ / Αρχίζει η πτώση του Μυκηναϊκού πολιτισμού. Καταστρέφονται πολλοί οικισμοί και ανάκτορα και εξαφανίζεται η Γραμμική Β΄. Πιθανά αίτια:

- Η μετακίνηση νέων ελληνικών φύλων (η **κάθοδος των Δωριέων**)
- Οι εσωτερικές αναταραχές
- η αναστάτωση στην περιοχή της Μεσογείου εξαιτίας των «λαών της Θάλασσας»

Μάλλον όμως η πτώση του Μυκηναϊκού πολιτισμού οφείλεται σε ένα συνδυασμό και των τριών αιτιών.

#### Η Κάθοδος των Δωριέων

